

Afdeling	: Concerncontrol	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Jeroen van Veen (0495-575575)	DJ-974920
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	Zaaknummer: 973846
		Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Intern Controle Plan 2020.

Voorstel

Het Intern Controle Plan 2020 vast te stellen.

Inleiding

Het college is verplicht (conform art 212, 213/213a van de Gemeentewet) zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Om hier invulling aan te geven wordt jaarlijks een Intern Controle Plan (ICP) opgesteld. Het ICP is een product dat voortkomt uit de sturingscyclus PDCA (Check).

Beoogd effect/doel

Vaststelling van het Intern Controle Plan 2020.

Argumenten

- Een goed opgezette interne controle is een belangrijke pijler waarop de gemeente Weert in het kader van planning en control steunt. Niet alleen voor wat betreft het controleren en signaleren van tekortkomingen in de uitvoering, maar zeker ook voor het bijsturen en het afleggen van verantwoording.
- Met het Interne Controle Plan 2020 sorteert de gemeente Weert voor op de aankomende wijziging in wet- en regelgeving die voorschrijft dat de rechtmatigheidscontroles met ingang van 2021 volledig door de organisatie zelf worden verricht. Dit om het college in staat te stellen om zelf een rechtmatigheidsverantwoording af te geven in de jaarstukken.

Kanttekeningen en risico's

- In het ICP zijn dit jaar 20 significante processen ter controle opgenomen (zie paragraaf 3 en bijlage 1). De significantie is ingegeven door de accountant, de gemeentelijke risicoanalyse, de resultaten uit de interimcontrole (2019), de jaarrekeningcontrole (2018) en de interne controles (2019) en relevante interne en

Weert, 5 maart 2020	S		B	W	W	W	W	W
				GG	MvdH	TG	WvE	PS
		akkoord						
		bespreken						
Soort besluit: Besluit college								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
 Beslissing d.d.: 7 april 2020
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Nummer: 6

De secretaris,

externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

- Door prioriteiten aan de processen en de bijbehorende risico's toe te kennen, scheppen we de mogelijkheid om de beschikbare controlecapaciteit flexibel in te zetten op de processen waar deze het hardst nodig is. In de controleplanning zijn de processen (zie paragraaf 3.1) tevens voorzien van een markering waaruit blijkt of deze voortkomen vanuit een wettelijke verplichting, uit de voorbereiding op de jaarrekeningcontrole of een eigen keuze conform het gemeentelijke risico-overzicht betreffen. Voor alle processen geldt dat hierop al in meer of mindere mate actie wordt ondernomen.
- Van de controleplanning zijn twee versies beschikbaar waarbij een versie bedoeld is voor de collega's die de integrale verantwoordelijkheid dragen over de processen en de uitvoering van de bijbehorende controles. De onderliggende, verkorte versie, is bestemd voor DT en college (besluitvorming). In deze versie wordt verder geen toelichting gegeven op de achtergrond bij de in de planning (ICP: bijlage 1) opgenomen processen.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De naleving en de uitvoering van interne controles is een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie. Hieraan is dan ook organisatiebreed personele inzet verbonden.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Uitvoering/evaluatie

Na vaststelling worden de controles conform het Intern Controle Plan 2020 uitgevoerd.

Communicatie/participatie

- De naleving en de uitvoering van het Intern Controle Plan 2020 is een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie. Dit document zal dan ook na vaststelling op OCTO worden geplaatst.
- Het Intern Controle Plan 2020 wordt ter kennisgeving voor de Raad op de TILS lijst geplaatst.
- Gedurende het jaar voeren de interne controllers conform het ICP verbijzonderde controles uit over de processen. De resultaten hiervan koppelen zij op hoofdlijnen terug aan de concerncontroller, die de bevindingen meeneemt in zijn advisering aan de directie. Deze advisering vindt plaats aan de hand van de periodieke Interne Controle Rapportage waarin op hoofdlijnen de meest relevante bevindingen en aanbevelingen van de interne controle worden gerapporteerd. Ook de voortgang op de bevindingen uit de Managementletter en het Rapport van Bevindingen van de accountant wordt in deze rapportage weergegeven.
- In de kwartaalgesprekken tussen directie en afdelingshoofden staat ook de voortgang en de resultaten van de interne en verbijzonderde controles als vast onderdeel op de agenda.

Overleg gevoerd met

M. Andringa, afdelingshoofd F&C
L. Knapen, Coördinator Interne Controle
R. van den Heuvel, medewerker Interne Controle

Bijlagen

Intern Controle Plan 2020_Gemeente Weert_DIR-B&W.

INTERN CONTROLE

PLAN 2020

College / Directie

GEMEENTE WEERT

Weert – Mrt 2020, Concerncontrol – vs. 2.2

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Interne controle in Weert anno 2020	3
2.1.	Ontwikkeling interne controlefunctie tot en met 2019	3
2.2.	Toekomstige ontwikkelingen	3
2.2.1	Interne ontwikkeling – verwerking leereffect en ervaringen t/m 2019.....	3
2.2.2	Interne ontwikkeling – van gegevensgericht naar procesgerichte controle.....	4
2.2.3	Interne ontwikkeling – versterking en herinrichting financiële en administratieve functie..	4
2.2.4	In hoeverre is onze gemeente klaar voor deze belangrijke wijziging?.....	5
2.3.	Interne controle Weert 2020	5
3.	Te controleren processen 2020.....	6
3.1.	Significante processen.....	6
3.2.	Documenteren interne controle	9
3.3.	Planning uitvoering en rapportage interne controle	9
	Bijlage 1: Controleplanning	10
	Bijlage 2: Berekening materialiteit en controletolerantie.....	10

1. Inleiding

Voor u ligt een verkorte versie van het Intern Controle Plan 2020 van de gemeente Weert.

Het college van B&W is verplicht (cf. art. 212/213/213a van de Gemeentewet) zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheershandelingen. Dit komt tevens tot uitdrukking in artikel 20 Interne Controle van de financiële beheersverordening van de gemeente.

Om hier invulling aan te geven is met ingang van 2019 het “Intern Controle Raamwerk” opgesteld. Het doel van dit overkoepelende kaderdocument is tweeledig:

- Beschikken over goede afspraken over hoe de gemeente Weert de interne controle inricht;
- Het Interne Controleplan (los document) jaarlijks beperken tot een actualisatie van de risico's, de scoping van de posten en processen, de controles die we gaan uitvoeren en de onderbouwing van de prioriteit die daarmee samenhangt.

Onderliggend document betreft het Interne Controleplan 2020. In dit document beschrijven we in hoofdstuk 2 de inrichting en ontwikkeling van de interne controle anno 2020 en relevante toekomstige ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 komen de belangrijkste processen binnen de gemeente Weert aan de orde die meegenomen worden in de interne controle.

In deze versie van de controleplanning wordt verder geen toelichting gegeven op de achtergrond bij de in de planning (welke als bijlage 1 bij onderliggend document is gepresenteerd) opgenomen processen. De hierin geïnteresseerde lezer wordt doorverwezen naar de versie van de controleplanning bedoeld voor managers en uitvoerders. In deze versie wordt per proces in detail ingegaan op de aard van het proces, die hiermee gepaard gaande risico's en de daarbij behorende controlewerkzaamheden.

2. Interne controle in Weert anno 2020

2.1. Ontwikkeling interne controlefunctie tot en met 2019

In het boekjaar 2019 is de interne controlefunctie binnen de gemeente Weert verder geprofessionaliseerd. In 2019 is er gestart met het periodiek (per halfjaar) rapporteren van de interne controlebevindingen aan het CMT, DT en het college van B&W. Daarnaast is er in 2019 aandacht geweest voor processen en controles die niet direct relevant zijn voor de externe accountant, maar wel voor de gemeente Weert.

2.2. Toekomstige ontwikkelingen

Ook de wereld om ons heen staat niet stil. Dit heeft gevolgen voor het voorliggende Interne Controle Plan 2020. Hieronder wordt een aantal ontwikkelingen genoemd die impact hebben op dit plan.

2.2.1 Interne ontwikkeling – verwerking leereffect en ervaringen tot en met 2019

Bij het opstellen van dit Interne Controle Plan 2020 is gebruik gemaakt van het al aanwezige Interne Controle Plan 2019 en de ervaringen die in de afgelopen jaren zijn opgedaan. Het Interne Controle Plan 2020 is op onderdelen bijgesteld dan wel aangescherpt, waarvan de belangrijkste zijn:

- Heroverweging van de risico's, werkzaamheden en prioritering;
- Uitgebreidere vastlegging van de risicoanalyse en scoping van de belangrijkste baten en lasten binnen de gemeente Weert zodat duidelijker is waarom we interne controle verrichten op de benoemde processen;

- Verfijndere vastlegging van de feitelijke werkzaamheden per proces: wat doen we precies vanuit de interne controlefunctie aan de processen?

2.2.2 Interne ontwikkeling – van gegevensgericht naar procesgerichte controle

De gemeente Weert is in 2019 gestart met een optimalisatie van de financiële processen inclusief de bijbehorende systemen. De bevindingen uit de interne controle van 2019 en eerdere jaren worden daarbij als aandachtspunt meegenomen om de processen in de toekomst te verbeteren. Dit benadrukt het belang van een gedegen Intern Controle Plan en uitvoering: tijdig knelpunten signaleren en actie (laten) ondernemen.

Net als in 2019 zal in 2020 eveneens een speerpunt aan het Interne Controle Plan worden toegevoegd. Voor 2020 betreft dit speerpunt het proces rondom formatiebeheer. Op dit moment wordt de procesbeschrijving opgesteld door de afdeling. In de 2^e helft van 2020 gaan wij in overleg met de afdeling hoe we de IC verder vorm geven.

Wij merken op dat dit speerpunt geen verplicht onderdeel is ten behoeve van de accountantscontrole en daarom wordt dit speerpunt aangemerkt met een lage prioriteit.

2.2.3 Interne ontwikkeling – versterking en herinrichting financiële en administratieve functie

In de Kadernota 2018¹ van de Commissie BBV staat het volgende vermeld:

“In de huidige situatie maakt het oordeel over de rechtmatigheid onderdeel uit van de controleverklaring van de accountant. De commissie Depla heeft voorgesteld dat het College van burgemeester en wethouders (college) en Gedeputeerde Staten zich rechtstreeks verantwoorden over de rechtmatigheid aan de Raad c.q. Provinciale Staten. In de Meicirculaire 2018 staat de verwachting dat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording met ingang van het verslagjaar 2021 zal kunnen gelden. Het Ministerie van BZK zal de commissie BBV, het IPO, de VNG en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants betrekken bij het nader uitwerken van deze verplichting (bijv. het model, de scope, criteria), waarbij ook de administratieve lasten in ogenschouw worden genomen.”

Op dit moment – zoals hierboven ook beschreven – is nog niet exact bekend wat de opsteller van de jaarrekening (het college) gaat verklaren, wat de scope is van die verklaring en wat de criteria zijn om die verklaring uit te mogen spreken (de onderbouwing van die bewering). De verwachting is dat de scope voor de rechtmatigheidsverantwoording gelijk zal zijn aan de huidige scope voor de externe accountantscontrole voor boekjaar 2020. De gemeente Weert verricht reeds jaren evenals de accountant de rechtmatigheidscontroles. De steekproeven van de interne controle omvatten toetspunten voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Op dit moment wordt het rechtmatigheidsoordeel uitgesproken door de externe accountant in de jaarlijkse controleverklaring bij de jaarstukken:

- De externe accountant verkrijgt jaarlijks het door de Raad vastgestelde normenkader rechtmatigheid met daarin de relevante interne- en externe wet- en regelgeving;
- De accountant bepaalt op basis van zijn risicoanalyse het uiteindelijke toetsingskader;
- De accountant verricht controles;
- De accountant evalueert en concludeert.

Over boekjaar 2021 geeft de accountant alleen nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarstukken, met als onderdeel van de jaarstukken de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

¹ De commissie BBV heeft op 15 december 2019 op de website kenbaar gemaakt dat de kadernota 2018 ook van kracht blijft voor boekjaar 2019 en boekjaar 2020. Gezien de komst van de rechtmatigheidsverantwoording door het college per 2021 zal de kadernota in 2020 worden herzien.

De rechtmatigheidsverantwoording wordt dan in feite een ‘toelichting in de jaarrekening’ waarover de externe accountant een getrouwheidsoordeel afgeeft en deze wordt op dezelfde manier gecontroleerd door de externe accountant als de rest van de jaarrekening. Het college van de gemeente Weert neemt in de jaarrekening de bewering op dat zij rechtmatig heeft gehandeld dan wel onrechtmatig heeft gehandeld inclusief een opsomming van door de gemeente geconstateerde onrechtmatigheden. De accountant toetst vervolgens deze bewering en neemt kennis van de door de gemeente opgestelde risicoanalyse, toetsingskader, controles, dossiervorming, foutenevaluatie en eindrapportage. Het ministerie van BZK bereidt de wetwijzigingen voor. De commissie BBV publiceert in 2020 de standaard teksten voor de rechtmatigheidsverantwoording. Ook komt er een BADO-notitie over de methode van en de bandbreedte bij steekproeftrekkingen en de wijze van het aantoonbaar maken van het verloop van de processen en de uitkomsten. Deze notitie zal naar verwachting tevens handvatten bevatten voor de externe accountant hoe deze de onderliggende dossiervorming door de gemeente moet controleren (omvang, diepgang).

2.2.4 In hoeverre is onze gemeente klaar voor deze belangrijke wijziging?

Met het Interne Controle Plan 2020 wil de gemeente Weert waarborgen dat bovenstaande rechtmatigheidscontroles met ingang van 2021 volledig door de gemeente zelf worden verricht.

1. Normenkader: Het normenkader wordt jaarlijks vastgesteld door de gemeenteraad.
2. Risicoanalyse: In dit Interne Controle Plan 2020 treft u een interne risicoanalyse aan voor de baten, lasten en de balansposten. Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 3.2 waarin per proces de aard van het proces, belangrijkste risico's en bijbehorende controlewerkzaamheden uiteengezet zijn.
3. Toetsingskader: De risicoanalyse wordt vervolgens vertaald in het toetsingskader met behulp van checklisten en controlememo's.
4. Dossiervorming: De dossiervorming en de eindrapportage wordt op onderdelen verder verfijnd, maar voldoen aan de gestelde vereisten.

Vanaf 2019 wordt per half jaar gerapporteerd aan CMT/DT en College met de inhoud en het bestuurlijk traject. De eindrapportage met daarin een samenvatting van de uitkomsten van de controles zal namelijk in 2021 leidend moeten zijn voor het college om tot een rechtmatigheidsoordeel te komen.

Middels voorgaande aanscherping van het controleplan 2020 ligt de gemeente op koers om de aanstaande wijziging in de wet- en regelgeving volledig en tijdig te implementeren. Wij blijven de ontwikkelingen hierin uiteraard volgen. Als er relevante ontwikkelingen zijn te melden inzake de rechtmatigheidsverklaring dan rapporteren wij dit direct aan het CMT, DT en of College.

2.3. Interne controle Weert 2020

Rekening houdend met de hiervoor genoemde ontwikkelingen wordt ook de interne controle 2020 weer verder verbeterd. Hieronder de samenvatting van die ontwikkeling:

Jaar	FTE's interne controle	Processen in scope	Vastleggingen /dossiervorming	Interne rapportage uitkomsten
2016	1,0 FTE intern 1,0 FTE extern	Minimaal t.b.v. accountantscontrole.	Nog zeer beperkt, veel herstelwerk.	Geen.
2017	1,0 FTE intern 1,0 FTE extern	Minimaal t.b.v. accountantscontrole.	Dossiervorming en vastleggingen (checklists / memo's) van voldoende niveau, gering aantal herstelacties.	Geen.

2018	1,9 FTE intern 0,4 FTE extern	Uitgebreidere scope.	Dossievorming en vastleggingen (checklists / memo's) van voldoende niveau, gering aantal herstelacties.	Totale jaarrapportage (PROA)
2019	1,9 FTE intern 0,2 FTE extern	Uitgebreidere scope + speerpunt	Dossievorming en vastleggingen (checklists / memo's) op onderdelen aanscherpen (niet wezenlijk). Risikoanalyse verder verfijnd en uitgeschreven voor de baten en lasten.	Kwartaalrapportage + totale jaarrapportage (PROA).
2020	1,9 FTE intern 0,2 FTE extern t/m juni	Uitgebreidere scope + speerpunt	Dossievorming en vastleggingen (checklists / memo's) op onderdelen aanscherpen (niet wezenlijk). Risikoanalyse verder verfijnd voor de balansposten.	Kwartaalrapportage + totale jaar rapportage (PROA).

3. Te controleren processen 2020

Bij de inrichting van de controleplanning is zoveel mogelijk rekening gehouden met:

1. De algemeen voor een gemeente meest significante processen (volgens opgave accountant) (zie paragraaf 3.1);
2. De gemeentelijke risicoanalyse zoals deze voor ligt uit de periode februari 2020;
3. De meest recente resultaten uit de interim-controle (2019) en de jaarrekeningcontrole (2018) zoals deze zijn gerapporteerd door de accountant in de managementletter en het accountantsverslag;
4. De resultaten uit de interne controles over boekjaar 2019;
5. Overige relevante interne en externe ontwikkelingen die van invloed zijn op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

3.1. Significante processen

Wij hebben op basis van IV3 de financiële stromingen geanalyseerd v.w.b. baten en lasten. In de interne controle worden in ieder geval opgenomen alle baten en lasten groter dan de uitvoeringsmaterialiteit opgenomen. Zie voor een berekening van de materialiteit bijlage 2. Dit zijn ook minimaal die processen die voor de accountant uiteindelijk relevant zijn.

Per proces is beschreven in welke mate er binnen de gemeente Weert sprake is van risico's binnen de betreffende processen en welke werkzaamheden worden verricht. Deze werkzaamheden zijn leidend in de samenstelling van de controleplanning zoals opgenomen in bijlage 1.

In onderstaande tabel is aangegeven welke vakafdeling binnen onze organisatie voor het betreffende proces en uitvoering van de interne controle primair verantwoordelijk is. Uiteindelijk zal de interne controle worden begeleid door de interne controlemedewerkers in samenwerking met de vakafdeling (bijvoorbeeld maken van selecties, bepalen toetspunten, voortgang interne controles, uitvoering interne controles (zoveel mogelijk bij de vakafdeling)).

In de laatste kolom van de tabel is tevens het verplichte karakter aangegeven van de controle. Hieruit blijkt of de controle op wettelijke grondslag of vanuit de voorbereiding op de jaarrekening moet plaatsvinden of naar eigen keuze in de planning is opgenomen.

Legenda "prioriteit" en "risicoclassificatie" uit de volgende tabel:

H	Hoog
M	Midden
L	Laag

Legenda “verplichting” uit de volgende tabel:

V	Wettelijke verplichting
J	Voorbereiding jaarrekeningcontrole
K	Eigen keuze cf. risico-overzicht

Nr	Processen	Prioriteit	Risico	Vakafdeling	Bedragen x € 1.000	Bron bedrag IV3 Begroting-2020 (taakvelden en/of categorieën) mits anders vermeld	Verplichting
1.	Grondexploitatie (Zie nadere toelichting verderop. In deze IC baten grondverkoop, lasten grondaankopen).	H	M	R&E	€ 29.475	• Boekwaarde BIE in gecontroleerde jaarrekening 2018	V
2.	Inkopen en aanbestedingen	H	H	F&C	€ 34.866	• Categorie 2.1 minus VPB (taakveld 0.9). • Categorie 3.2 • Categorie 3.3 • Categorie 3.5.1 • Categorie 3.8	V
3.	Administratie en vastlegging	H	H	F&C	Algemeen proces	N.v.t.	J
4.	Treasury	L	L	F&C	Algemeen proces	Betreft het aangaan van langlopende en kortlopende financieringen.	V
5.	Lonen en salarissen (mutaties vast personeel)	L	M	Concern	€ 27.208	Categorie 1.1	V
6.	Beheersing van verbonden partijen en FVA	L	L	F&C	Paragraaf verbonden partijen	Paragraaf verbonden partijen begroting. Vervolgens bijdragen controleren (zie separate IC).	J
7.	Sociaal Domein: WMO, jeugdzorg, participatiewet (excl verbonden partijen)	M	M	OCSW	€ 32.373	• Categorie 3.4.1 • Categorie 4.1.1	V
8.	Voorzieningen	L	L	F&C	€ 30.689	Boekwaarde gecontroleerde jaarrekening 2018.	J
9.	Immateriële en materiële vaste activa	H	M	F&C	IVA: € 1.339 MVA: € 177.262	Boekwaarde gecontroleerde jaarrekening 2018.	J
10.	Subsidieverlening en bijdragen aan verbonden partijen	M	M	OCSW	€ 28.859	Categorie 4.2 t/m 4.4.9	V
11.	IT audit Coda en CiVision	M	M	Informatie	Algemeen proces	N.v.t.	K
12.	Fiscaliteit	L	L	F&C	VPB en BTW diverse standen en transacties	N.v.t.	K
13.	Verhuuropbrengsten	L	L	R&E	€ 2.615	Categorie 3.6	V
14.	Algemene uitkering, inclusief Uitkeringen participatiewet (als onderdeel van integratie-uitkering Sociaal Domein)	L	L	F&C	€ 80.935 + € 14.483 + € 1.824 = € 97.242	• Categorie 4.3.1 Inkomensoverdrachten Rijk: bestaande uit: • Taakveld 0.7 algemene uitkering • Taakveld 6.3 Inkomensregeling	J

Nr	Processen	Prioriteit	Risico	Vakafdeling	Bedragen x € 1.000	Bron bedrag IV3 Begroting-2020 (taakvelden en/of categorieën) mits anders vermeld	Verplichting
15.	Belastingen en heffingen	L	L	F&C	€ 22.632	<ul style="list-style-type: none"> • Taakveld 0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen, categorie 2.2.1. • Taakveld 0.64 belasting overig, categorie 2.2.1 en 2.2.2. • Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en – regelingen, categorie 2.2.1. • Taakveld 3.4 economische promotie, categorie 2.2.1. • Taakveld 7.3 Afval, categorie 3.7. • Taakveld 7.2 Riolering, categorie 2.2.1 en 2.2.2. 	J
16.	Parkeeropbrengsten	L	L	OG	€ 2.895	Taakveld 0.63 Parkeerbelastingen, categorie 3.7.	V
17.	Omgevingsvergunning	L	L	VTH	€ 1.243	Taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, categorie 3.7.	K
18.	Leges burgerzaken (secretarieleges)	L	L	Dienstverlening	€ 441	Taakveld 0.2 Burgerzaken, categorie 3.7.	K
19.	Speerpunt: formatiebeheer personeel	L	L	Gemeente breed	Pm	N.v.t.	K
20.	Themaonderzoek: oververzekering	L	L	Gemeente breed	Pm	N.v.t.	K

Algemeen uitgangspunt bij de prioritering in de planning is de risicoanalyse en de uiteindelijke risicoclassificatie voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden. Deze zijn leidend voor de uiteindelijke omvang van de werkzaamheden en de diepgang van waarmee de werkzaamheden worden uitgevoerd. Zo kan bijvoorbeeld bij een laag risico de diepgang van de werkzaamheden mogelijk worden verlaagd.

Voor al deze processen geldt dat hierop al in meer of mindere mate actie wordt ondernomen. Het is dan ook de verwachting dat de beschikbare controlecapaciteit voldoende is om minimaal de wettelijk verplichte en de vanuit de financiële verantwoording opgenomen processen te controleren. Indien van toepassing kan gedurende het jaar worden besloten om de met een “K” gemarkeerde processen niet of in mindere mate uit te voeren.

3.2. Documenteren interne controle

Iedere controleactiviteit van de IC wordt vastgelegd in memo's en checklists. Het is noodzakelijk dat onderliggende documenten systematisch en op zodanige wijze worden vastgelegd dat deze ook voor anderen (collega's, accountant) reproduceerbaar en duidelijk zijn. Daarom wordt per proces een apart digitaal dossier aangemaakt op de schijf (verkenner) waarin duidelijk wordt vastgelegd per proces:

- Procesbeschrijving: beschrijving van belangrijkste processtappen en beheersmaatregelen. De zogenaamde opzet van het proces;
- Gedocumenteerde lijncontrole: de beschreven processtappen zijn onderbouwd met één voorbeeld ter onderbouwing van het bestaan van het proces en de beheersmaatregelen;
- Massa en selectie: Documentatie omtrent de gehanteerde massa's ten behoeve van selecties voor gegevensgerichte detailcontroles
- Vastlegging: Checklists en memo's met detailbevindingen
- Documentatie en onderbouwing werkzaamheden: Mapjes per deelwaarneming met de onderbouwing van de selecties (documenten) en overige werkzaamheden om te komen tot de detailbevindingen.

De controles die geen betrekking hebben op deelwaarnemingen – zoals aansluiting salarisadministratie met financiële administratie – worden in aparte memo's / bestanden vastgelegd.

3.3. Planning uitvoering en rapportage interne controle

Voor alle te controleren processen wordt verwezen naar bijlage 1 waarin de detailplanning is opgenomen. Op hoofdlijnen is de planning als volgt opgesteld:

Uit te voeren werkzaamheden	Doelgroep	Start	Einde
Tariefcontroles diverse processen.	Interne organisatie	januari	februari
Procesbeschrijvingen + bijbehorende lijncontrole (opzet en bestaan proces) opvragen bij de proceseigenaren.	Interne organisatie	maart	mei
1 ^e kwartaalrapportage interne controle: hierin rapporteren over alle procesbeschrijvingen, lijncontroles en gegevensgerichte werkzaamheden. Per periode een stukje uit de planning, tabel in de rapportage met kleurtjes wel/niet uitgevoerd + score (status).	Interne organisatie	februari	april
Start gegevensgerichte werkzaamheden: maandelijks dan wel per kwartaal bijhouden tot en met afronding boekjaar.	Interne organisatie	mei	maart jaar t+1
2 ^e kwartaalrapportage interne controle: hierin rapporteren over alle procesbeschrijvingen, lijncontroles en gegevensgerichte werkzaamheden. Per periode een stukje uit de planning, tabel in de rapportage met kleurtjes wel/niet uitgevoerd + score (status).	Interne organisatie	juni	augustus
Vorbereiding interim-controle accountant november / december: Procesbeschrijvingen en lijncontroles zijn volledig beschikbaar. Gegevensgerichte werkzaamheden afgerond tot en met kwartaal 3.	Externe accountant	januari	november
3 ^e kwartaalrapportage interne controle: hierin rapporteren over alle procesbeschrijvingen, lijncontroles en gegevensgerichte werkzaamheden. Per periode een stukje uit de planning, tabel in de rapportage met kleurtjes wel/niet uitgevoerd + score (status).	Interne organisatie Interne organisatie en externe accountant (t.b.v. interim- controle).	oktober	november
Vorbereiding opsteldossier jaarrekening: Gegevensgerichte werkzaamheden afgerond tot en met kwartaal 4.	Interne organisatie en externe accountant	oktober	maart t+1
4 ^e kwartaal en tevens eindrapportage interne controle Bevindingen 2 ^e half jaar aanvullen, verbeteringen / ontwikkelingen t.o.v. 1 ^e rapportage benoemen en attentiepunten accountant (vanuit managementletter) meenemen (opvolging / status).	Interne organisatie en externe accountant	oktober	maart t+1

Bijlage 1: Controleplanning

Nr.	Onderwerpen interne controle	Interne controles op hoofdlijnen	Risico	Planning 2020												2021
				januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Q1
0	Algemeen	Voor de interne controles overeenkomstig IC plan: - uitzetten alle procesbeschrijvingen bij proceseigenaren ter actualisatie; - onderbouwing procesbeschrijvingen met lijncontroles.	Nvt					•	•	•	•					
1	Grondexploitatie	Grond aan- en verkopen	M					•			•			•		•
2	Inkopen & aanbestedingen	Gegevensgerichte detailcontroles + naleving interne aanbesteding	M				•			•			•			•
		Spندانalyse controle naleving Europese aanbestedingsrichtlijnen	H							•				•		•
3	Administratie & Vastlegging	Tussenrekeningen	H					•			•			•		•
		Controle overige balansposten	M							•						•
		Aansluiting IV3 met Coda	L								•					•
		Mutaties crediteuren stambestand	M				•				•			•		•
		Memoriaalboekingen	M									•				•
4	Treasury	Controle nieuw aangegane leningen en verlengingen (zowel uitgezette leningen als aantrokken leningen)	M									•			•	
5	Lonen en salarissen	Gegevensgerichte cijferanalyse	M			•		•					•			•
		Aansluiting salarisadministratie PIMS met Coda	M					•						•		•
6	Beheersing van verbonden partijen en FVA	Contracten met verbonden partijen, naleving van de afspraken, voldoen alle verbonden partijen aan BBV regels, governance	M										•			
		Juistheidcontrole jaarlijkse bijdrage	M										•			
7.1	Sociale zaken Participatiewet	Gegevensgerichte detailcontrole op boekingsregels	M	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
		Aansluiting Civision met Coda	L													
7.2	Sociale zaken WMO oud	Gegevensgerichte detailcontroles (+ prestatielevering)	M	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
		Aansluiting Civision met Coda	L													
7.3	Sociale zaken WMO nieuw	Review jaaraansluiting productieverantwoordingen zorgaanbieders met Coda	M													•
		Controle indicatiestellingen (recht op zorg)	M	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
		Gegevensgerichte detailcontroles (+ prestatielevering)	M	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
7.4	Sociale zaken Jeugd	Aansluiting Civision met Coda	M													•
		Dossiercontrole CJIG en prestatielevering vindt naast IC plaats.	M											•	•	•
7.5	Sociale zaken PGB	Review jaaraansluiting verantwoording SVB, PGB portal en financiële administratie gemeente en opvolging meldingen PGB-portal.	M													•
		Controles PGB in KIC	M	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

Nr.	Onderwerpen interne controle	Interne controles op hoofdlijnen	Risico	Planning 2020												2021		
				januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Q1		
8	Voorzieningen	Position papers en reveiw onderbouwing voorzieningen t.t.v. de jaarrekening.	L															•
9	Immateriële en materiële vaste activa	Detailcontrole op investeringen, desinvesteringen en bijdragen (van en aan) derden	M				•				•			•				•
		Controle berekeningen en boekingen afschrijvingen	L				•				•			•				•
		Aansluiting Staat C met Coda en analyse Staat C	M				•				•			•				•
10	Subsidieverlening en bijdragen aan verbonden partijen	Gegevensgerichte detailcontrole subsidieverstrekingen	M							•							•	
		Gegevensgerichte detailcontrole subsidievestigingen jaar t-1	L														•	•
11	Informatiebeveiliging en digitale veiligheid	Ensia, AVG en IT audit Coda: puur kennis nemen bij fiscalist stand van zaken / bijzonderheden.	M							•			•					
12	Fiscaliteit	VPB, BTW en Loonheffing: puur kennis nemen bij fiscalist stand van zaken / bijzonderheden.	M		•					•			•					•
13	Verhuuropbrengsten	Aansluiting standenregister vaste verhuur met Coda	M										•				•	•
		Gegevensgerichte detailcontrole op verhuuropbrengsten	M										•				•	•
		Tariefcontrole in verhuursysteem	L	•														
14	Algemene uitkering (+ uitkering participatiewet als onderdeel van integratieuitkering Sociaal Domein)	Gegevensgerichte controle aansluiting op meest recente circulaire	L									•						•
15	Belastingen en heffingen	Review aansluiting gewaarmerkte verantwoording BsGW met Coda	L															•
		Tariefcontrole: raadsbesluit aansluiten met doorgegeven tarieven aan BsGW		•														
16	Parkeeropbrengsten	Gegevensgerichte detailcontroles op opbrengsten	L							•				•				•
		Tariefcontrole	L	•														
		Volledigheid parkeerautomaten: relatie onderhoudscontracten	L											•				
17	Omgevingsvergunningen	Tarieven	L	•														
		Gegevensgerichte detailcontroles	M											•				•
		Controle volledigheid aanvragen OLO versus SBA versus Coda	L												•			
18	Leges burgerzaken (secretarieleges)	Tarieven	L	•														
		Aansluiting administratie G-Kas met Coda	L								•							
19	Themaonderzoek / speerpunt: formatiebeheer personeel	Meedenken proces/beheersingsmaatregelen	L														•	
20	Themaonderzoek / speerpunt: risico op oververzekering	Nagaan of er sprake is van dubbele verzekeringen en/of zaken die zowel in het weerstandsvermogen zitten en waar de gemeente voor verzekerd is	L														•	

Bijlage 2: Berekening materialiteit en controletolerantie

Goedkeuringstolerantie

In het jaarlijks vast te stellen “Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarstukken van de gemeente Weert” wordt gesproken van een zogenaamde goedkeuringstolerantie, oftewel de materialiteit die wordt gehanteerd. Dit is conform BADO² voorgeschreven op 1% van de totale lasten (jaarlijkse exploitatielasten inclusief toevoegingen aan reserves). Dit controleprotocol wordt jaarlijks aan het einde van het boekjaar vastgesteld.

De uitvoeringsmaterialiteit is een afgeleid lager bedrag van de materialiteit. De uitvoeringsmaterialiteit wordt gebruikt bij de uitvoering en evaluatie van de interne controle. Ook de externe accountant berekent jaarlijks deze grootheden ten behoeve van de externe accountantscontrole.

Voor de interne controle hanteren we vanuit voorzichtigheid een materialiteit en controletolerantie afgerond naar beneden op € 100.000'en. De goedkeuringstolerantie bedraagt afgerond **€ 1.500.000**, zijnde 1% van € 156.597.000 als totale lasten volgens de begroting 2020 (<https://weert.begroting-2020.nl/p29263/inleiding>).

De uitvoeringsmaterialiteit wordt voorlopig voorzichtigheidshalve bepaald op 70% van de goedkeuringstolerantie (accountant rekent veelal met circa 80%) zijnde afgerond **€ 1.000.000**.

Uiteraard wordt de definitieve uitvoeringsmaterialiteit nog afgestemd met de accountant zodra deze start met de dossiervoorbereiding 2020 (circa september / oktober 2020) om te waarborgen dat we voldoende detailcontroles verrichten en met de juiste toleranties evalueren. De huidige uitvoeringsmaterialiteit betreft dan ook de geplande uitvoeringsmaterialiteit en kan tevens nog wijzigen als gevolg van hogere dan wel lagere totale lasten volgens de jaarrekening 2020.

Rapporteringstolerantie

In het “Controleprotocol 2019 van de gemeente Weert” is ook een rapporteringstolerantie voorgeschreven. Voor de accountantscontrole is deze gelijk aan de hiervoor beschreven bedragen. Voor de in de jaarstukken opgenomen verantwoordingsinformatie betreffende specifieke uitkeringen geldt een afwijking. Voor deze specifieke uitkeringen geldt de hieromtrent in het BADO voorgeschreven rapporteringstolerantie.

Wij hanteren voor onze interne controle geen rapporteringstolerantie: alle relevante zaken worden gerapporteerd, los van financiële omvang.

² Bron: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0015524/2017-12-09>.